

ΚΕΙΜΕΝΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΦΙΛΙΑ

Α. Φιλία. Υπέρτατο αγαθό για τους νέους

Στη συντριπτική τους πλειονότητα οι νέοι έχουν φίλους. Πιστεύουν στη φιλία, αυτή αποτελεί την πιο σημαντική παράμετρο στη ζωή τους, το «υπέρτατο αγαθό», όπως το χαρακτηρίζουν. Τα στοιχεία μεγάλης έρευνας από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και αγροτικές περιοχές είναι ενδιαφέροντα.

Η φιλία είναι ό,τι πιο «ιερό» υπάρχει στη ζωή των νέων, μαθητών μαθητριών. Γίνεται αποδεκτή από το 93% του συνόλου των ερωτηθέντων, ενώ βασικά κριτήρια επιλογής του φίλου είναι να είναι έμπιστος, ειλικρινής, ευγενικός, δίκαιος, διασκεδαστικός, εύθυμος.

Σε καθημερινή βάση συναντούν τους φίλους τους οι μισοί των ερωτώμενων. Το σχολείο, είτε είναι το γυμνάσιο, είτε είναι το λύκειο, είτε οποιοδήποτε άλλο εκπαιδευτικό ίδρυμα, φαίνεται να είναι κατεξοχήν χώρος γνωριμίας του καλύτερου φίλου. Ακολουθεί η γειτονιά και η πολυκατοικία, που, όπως φαίνεται, παρά την παρακμή τους, εξακολουθούν να παίζουν καθοριστικό ρόλο στις γνωριμίες. Οι σχέσεις των δύο φίλων, σύμφωνα πάντα με τις απόψεις που διατυπώθηκαν, φαίνεται να επηρεάζονται σε ποσοστό 80% από την αγάπη, την τρυφερότητα, την ερωτική έλξη, ενώ η ασυμφωνία και ο εγωισμός είναι, κατά 75% οι κύριες αιτίες «μη επικοινωνίας» αγοριών και κοριτσιών. Οι λέξεις κλειδιά για τη σωστή επικοινωνία των δύο φίλων είναι «αγάπη», «αλληλοκατανόηση», «συμφωνία», και «έρωτας».

Ποια είναι τα κυριότερα στοιχεία που σκιαγραφούν τον φίλο; Ο καλός χαρακτήρας είναι το πιο σημαντικό στοιχείο για την επιλογή του φίλου, ενώ πολύ μικρή σημασία αποδίδουν οι νέοι στην κοινωνικό-οικονομική κατάσταση των φίλων τους, στις πολιτικές τους αντιλήψεις, στην ηλικία τους.

Μεταξύ των δύο φίλων τα κορίτσια είναι λίγο πιο επιφυλακτικά. Γενικά διαπιστώνεται ότι οι σχέσεις τους με το άλλο φύλο είναι από καλές, αρκετά καλές, έως άριστες με υψηλά ποσοστά. Στο ερώτημα, σε τι νομίζουν ότι διαφέρει η φιλία με άτομα του άλλου φύλου, οι νέοι έδωσαν ποικίλες απαντήσεις με επικρατέστερη την αντίληψη ότι μεταξύ ατόμων ετερόφυλων υπεισέρχεται το ερωτικό-σεξουαλικό στοιχείο. Αρκετοί επίσης ανέφεραν ότι υπάρχουν διαφορετικά ενδιαφέροντα και νοοτροπία, άλλος βαθμός εμπιστοσύνης και κατανόησης.

Με τους γονείς τους έχουν στην συντριπτική τους πλειοψηφία πολύ καλές σχέσεις. Συζητούν, όμως, μαζί τους θέματα που αφορούν τη δουλειά, το σχολείο, ή το πανεπιστήμιο, οικογενειακά ή οικονομικό-πολιτικά. Οι φίλοι, αντίθετα, αποτελούν τους κυρίους συνομιλητές των νέων για τα ερωτικά συναισθηματικά, τα πολιτιστικά (κινηματογράφος, θέατρα βιβλία), αθλητικά, καθώς και θέματα που έχουν σχέση με μοτοσικλέτες και αυτοκίνητα.

Η διάθεση του ελεύθερου χρόνου των μαθητών ποικίλλει, καθώς και οι ίδιες οι δραστηριότητες τους. Πάνω από το 90% δηλώνουν ότι ακούν μουσική, κάνουν βόλτες και συναντούν τους φίλους τους, ότι «σερφάρουν» στον Κυβερνοχώρο.

(ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 20-12-1998)

Με βάση το παραπάνω κείμενο να παρουσιάσετε τα κριτήρια με τα οποία οι νέοι επιλέγουν τους φίλους τους.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Μια φορά κι έναν καιρό ήταν μια γειτονιά...

Στενά δρομάκια, ζεστοί άνθρωποι, ένας μικρόκοσμος. Όνειρα, ελπίδες και πίκρες μοιρασμένες στον αυλόγυρο. Σχόλια και πειράγματα πίσω από τις γρίλιες και καφενεία που στέγαζαν τις μοναξιές. Τα χρόνια πέρασαν κι ένας σύγχρονος τρόπος ζωής, εντελώς ανώνυμος, δεσπόζει στις ανθρώπινες σχέσεις. Η γειτονιά συρρικνώθηκε, το παραδοσιακό στέκι της, που σέρβιρε «τούρκικο με ολίγη» ξέφτισε, οι φίλοι χάθηκαν, η εμπιστοσύνη οξειδώθηκε. Όλοι μας παγιδευμένοι στις υπερβολικές απαιτήσεις των καιρών, στις υπέρμετρες φιλοδοξίες, στον υπερκαταναλωτισμό, έχουμε ξεχάσει την αξία και την δύναμη που κρύβει μέσα του χάδι, ο ζεστός λόγος, η «κουβεντούλα» με τον ή την φίλη μας. Δουλειά, κυκλοφοριακό και άγχος συνθέτουν τη σκληρή πραγματικότητα.

Αλήθεια, ποια είναι η τελευταία φορά που επικοινωνήσατε με φίλο σας; Ποια ήταν η τελευταία που μιλήσατε χωρίς ενδοιασμούς για όσα σας απασχολούν; Ή είστε από κείνους που πιστεύουν ότι ο ασθματικός τρόπος ζωής, δεν αφήνει περιθώρια για να αναπτυχθούν φιλίες;

«Έχετε επιστήθιους φίλους;» ρωτήσαμε επιτυχημένο στέλεχος μιας εταιρίας. Η απάντηση δίνει τη διάσταση του φόβου με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι σχέσεις σήμερα.

«Ανθρώπους που να νοιάζονται για μένα ναι, αλλά επιστήθια φίλη που να μπορώ να της εκμυστηρευθώ τις ανησυχίες μου, τα προβλήματα μου δεν έχω. Δεν έχω εμπιστοσύνη στους ανθρώπους, στις δήθεν άδολες φιλίες. Πολλές φορές η διάθεση να μοιραστώ μυστικά με μια φίλη, έχει αποβεί σε βάρος μου. Οι σύγχρονες κοινωνικές δομές δεν επιτρέπουν αυτού του είδους τα ανοίγματα, όχι μόνο γιατί δεν υπάρχει χρόνος, αλλά γιατί η εμπιστοσύνη «περίσσευε». Η φιλία για να ανθίσει χρειάζεται θερμότητα.

Απαισιόδοξος είναι και ο διευθύνων σύμβουλος πολυεθνικής εταιρείας. «Ο σύγχρονος άνθρωπος είναι περισσότερο εσωστρεφής, θέλει να προφυλαχθεί από τα προβλήματα από τα προβλήματα τρίτων, γιατί είναι τόσα τα δικά του, που είναι φορτισμένος σε προσωπικό επίπεδο και ως εκ τούτου αδυνατεί να αντιληφθεί το μέγεθός τους. Ο ευδαμονισμός που διακατέχει μια μεγάλη μερίδα συντείνει προς αυτή τη κατεύθυνση. Και φυσικά οι παράμετροι αυτοί θα πρέπει να ιδωθούν υπό το πρίσμα της «υπεραπασχόλησης», της τάσης για έντονη κοινωνική ζωή, η οποία όμως δεν έχει να κάνει με τη φιλία. Το βασικό πρό-

βλημα είναι η έλλειψη του χρόνου. Ο χρόνος του σαββατοκύριακου διατίθεται στην οικογένεια και μάταια αναζητώ προσωπικές στιγμές...»

Η συρρίκνωση του προσωπικού χρόνου και ο ασθματικός τρόπος ζωής αφήνουν όλο και λιγότερα περιθώρια στις στενές φιλικές σχέσεις που δημιουργούνται στη παιδική και νεανική ηλικία να συνεχιστούν. Η ενήλικη ζωή με τις πολλές επαγγελματικές και οικογενειακές της υποχρεώσεις όλο και συχνότερα «σπάει» τους παλιούς φιλικούς δεσμούς. Ο ενήλικας των αστικών δυτικών κέντρων κυρίως (όμως το πρόβλημα σιγά σιγά μεταφέρεται και στην Ελλάδα) είναι πλέον ένα μοναχικό άτομο που ψάχνει απεγνωσμένα μέσα από άλλους δρόμους, ηλεκτρονικούς...

Με βάση το κείμενο να παρουσιάσετε τους λόγους, οι οποίοι καθιστούν δύσκολη τη δημιουργία υγιών φιλικών σχέσεων στη σημερινή εποχή.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι σε όλο τον πλανήτη αναζητούν καθημερινά ανθρώπινη επαφή στις εικονικές λεωφόρους του Διαδικτύου. Καθισμένοι εμπρός στην οθόνη του υπολογιστή τους συνομιλούν ηλεκτρονικά, κανονίζουν συναντήσεις, ανταλλάσσουν ερωτόλογα και προσβολές, αναζητούν ερωτικούς συντρόφους και κυνηγούν την ουτοπία του έρωτα στις σκοτεινές γωνιές του κυβερνοχώρου. Όσοι δεν έχουν πρόσβαση στο Ίντερνετ ανταλλάσσουν μετά μανίας ηλεκτρονικά μηνύματα με τη βοήθεια κινητών τηλεφώνων. Νεαρά παιδιά, αποκομμένα από την παρέα τους, συγκεντρωμένα σε μια μικροσκοπική οθόνη αποστέλλουν και απαντούν σε μηνύματα, αδύναμα να συνειδητοποιήσουν ότι η πραγματική ζωή περνάει και χάνεται δίπλα τους [...].

«Έχω την εντύπωση ότι ο σημερινός άνθρωπος δεν καταφεύγει στο Ίντερνετ για να συναντήσει έναν άλλο άνθρωπο, αλλά περισσότερο για να παίξει με αυτή την υπόθεση. Η όλη διαδικασία δεν είναι παρά ένα παιχνίδι με κάποιον που θα μπορούσε να γίνει σύντροφος ή φίλος, αλλά τελικά δε γίνεται τίποτε απ' όλα αυτά. Στατιστικά μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό συναντιέται και ένα ακόμη μικρότερο δημιουργεί τελικά σχέση», αναφέρει χαρακτηριστικά ο κ. Κ. Γκοτζαμάνης, ψυχίατρος. Γιατί τελικά η σχέση είναι μια συνεχής ανταλλαγή βλεμμάτων, αγγιγμάτων, λόγου και συναισθημάτων και αυτά δεν μπορούν να μεταδοθούν μέσα από το Ίντερνετ.

Ουδείς αμφιβάλλει ότι οι νέες τεχνολογίες μάς δίνουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουμε νέες σχέσεις, να έρθουμε πιο κοντά, να επικοινωνήσουμε με ανθρώπους που κάτω από άλλες συνθήκες δε θα γνωρίζαμε ποτέ, να ξεπεράσουμε τα φράγματα της απόστασης και να συνομιλούμε με φίλους που βρίσκονται στην άλλη άκρη της Γης.

Την ίδια στιγμή όμως αντιμετωπίζουμε τον κίνδυνο να παραμελήσουμε τις προσωπικές μας σχέσεις με τους ανθρώπους που βρίσκονται δίπλα μας. Θα πρέπει να θυμόμαστε ότι οι επιδράσεις που έχουν τα νέα μέσα, όπως το Ίντερνετ, στην κοινωνική μας ζωή ίσως να μην μπορούν να προβλεφθούν χρησιμοποιώντας την εμπειρία μας από το παρελθόν. Επαφίεται σε όλους εμάς να μην αφήσουμε τα χρόνια της τεχνολογίας να γίνουν τα χρόνια της μοναξιάς.

Εφημ. Το Βήμα (διασκευή)

1. Ποιες είναι οι θετικές και οι αρνητικές συνέπειες της ηλεκτρονικής επικοινωνίας στις ανθρώπινες σχέσεις, σύμφωνα με το άρθρο;
2. Ποια στάση πρέπει να κρατήσουμε εμείς, σύμφωνα με το συγγραφέα του κειμένου, απέναντι σ' αυτή τη νέα τεχνολογία;

[illegible]